

N:o 153.

Af herr **K. F. G. Almqvist m. fl.**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t*
angående åtgärder för åstadkommande af en bättre fiskeri-
vård för Östersjö- och sötvattensfisket.

I en tid, då de största ansträngningar göras på alla näringslivets områden för deras höjande i ekonomiskt afseende, synes det, som om en af våra naturligaste och mest beaktansvärda näringar, nemligen sötvattens- och Östersjöfisket, skulle vara dömdt att nedsjunka till en ren obetydlighet, beroende bland annat på saknaden af en kraftig och tidsenlig fiskeriadministration.

I fråga om en rätt uppskattning af fiskets betydelse torde vi vara långt efter de flesta länder i Europa. Så t. ex. arbetas i Tyskland rastlöst på utvecklingen af både insjö- och hafsfisket, och som bevis på den lifaktighet och det intresse, med hvilket fisket der omfattas, samt den betydelse, detsamma anses ega, kan anföras, att der finnas öfver 400 fiskeriföreningar jemte det fiskodlingsanstalterna torde uppgå till flera hundra, hvilken beräkning väl ej torde få anses öfverdrifven, då i början på 1890-talet endast i det lilla Sachsen funnos öfver 90 sådana samt 1892 i Tyskland, Österrike och Ungarn funnos öfver 700 fiskodlare. Schweiz ensamt hade förra året 150 fiskodlingsanstalter, hvarifrån 32,773,900 fiskyngel utplanterades inom landet.

I denna dag ega vi här i landet troligen icke ett halft dussin fiskeriföreningar och af verkliga fiskodlingsanstalter (romkläkningsanstalter icke inräknade) icke flera än 4, af hvilka dock endast en genom sin export af karp på utlandet gifver någon vinst.

Hvilket omfång fiskodling i dammar tagit såväl i Tyskland som andra länder kan slutas deraf, att från Herrschaft Königswarther vid

Uhyst är årsförsäljningen af karp etc. öfver 100,000 rmk, och från Fürst Hatzfelds dammar cirka 80,000 rmk; nettovinsten från dammarne vid Wittingen i Böhmen beräknas till cirka 225,000 kronor pr år. Men icke endast fiskodling är der rentabel. Vid sista utarrenderingen af grefliga Lehndorff Steinorthska fiskevattnen betalades i arrende för Dargeiner-See 18,150 rmk. En annan sjö i Ostpreussen är utarrenderad för 5,000 rmk pr år. Den värdefullaste fisken från denna sjö försäljes inom landet och den mindre värdefulla går till Ryssland, hvarest endast tullen för densamma pr år stiger till cirka 2,000 rmk. I England och Skottland betalas också betydliga arrenden för fiskevattnen, i Test, Ichen, Kennet betalas cirka 1,500 kronor för cirka 2 kilometer bäckfisken. I Andrews fisken utsätts årligen cirka 3,500,000 rom och yngel, cirka 100,000 ettåriga och 15 à 20,000 äldre fiskar.

I Rumänien hade genom bedrifvande af roffiske utan tanke på återväxt statens fisken i början af 1890-talet så försämrats, att, då förpaktarne förut betalade för Donaufiskena 400,000 frcs årligen, de der- efter ej ansågo sig kunna betala mer än 300,000 frcs pr år. Då beslöts införa en rationel fiskevård, hvarigenom statens inkomster af dessa fisken stego på följande sätt:

1995/96	484,064 frcs
1896/97	617,849 »
1897/98	535,851 »
1898/99	666,542 »
1899/00	804,590 »
1900/01	858,177 » .

Ofvanstående redogörelse torde vara tillräckligt belysande, i hvilken grad vi försumma våra oerhörda tillgångar på fiskevattnen och hvad som kan åstadkommas genom en rationelt bedrifven fiskevård. Visserligen kunna vi ej begära, att vi med vårt kallare klimat skola erhålla lika stort utbyte ur våra fiskevattnen, men millioner kronor mera borde de dock genom bättre fiskevård kunna afkasta, då man betänker, att öfver hela vårt land i regel roffiskas, d. v. s. man fiskar så mycket man kan utan att göra något för att ersätta hvad som tages och utan tanke på framtiden.

Mången tröstar sig med, att samma klagolåt öfver fiskets aftagande redan under förra århundradet hördes, och att det oakadt fisken i våra sjöar ej utrotats. Att fiskets långsamma aftagande förspordes redan för ett hundra år sedan, var nog ej grundlöst, ty redan då hade allmogen

börjat försumma vidmakthållandet af sina fiskekatsor och risgårdar, hvilka ju utgöra bland de bästa medlen att hålla ett fiske i godt skick, och den gamla förordningen om att i odeladt fiskevatten en hvar blott skulle fiska »till nödortft sin» föll alltmer i glömska, så att nästan öfverallt fiskades så mycket man kunde få för att säljas.

Sunda förnuftet säger ju, att med ett sådant tillvägagående måste fisket så småningom aftaga, synnerligast som allmänheten saknar sakkunskap i att förbättra sina fiskevatten, och de yrkesfiskare, som finnas vid de större sjöarne, icke heller vinnlägga sig om att förbättra fisket.

När man besinnar, att Jemtlands län är nära fyra gånger större än konungariket Sachsen och tre af våra nordliga län äro större än konungarikena Bayern, Württemberg och Sachsen samt de flesta furste- och hertigdömena i Tyskland tillsammantagna, är det ju en orimlighet, att för ett land med detta väldiga yttinnehåll endast finnes en fiskeritjänsteman utom inspektören i landtbruksstyrelsen så affönad, att han kan egna hela sin tid åt sin tjänst. Hvad de båda andra beträffar, måste de med sin ringa afföning anse tjänsten inom fiskeristaten som en bisak och egna sig åt andra sysselsättningar för att kunna existera, hvaraf åter följer, att en planmessig undersökning af våra fiskevatten och deras tillgodogörande blir en ren omöjlighet.

Månet län torde under flera år ej sett en statens fiskeritjänsteman inom sina gränser, och der förhållandet varit motsatt, har någon kontroll öfver huruvida föreskrifna åtgärder på rätt sätt blifvit utförda saknats, då statens fiskeritjänstemän ej fått tillfälle att å nyo tillse de platser, der de varit anlitade. Då dertill kommer, att samma tjänsteman måste besöka de mest skilda trakter af landet och ofta nog icke direkt i och för fisket, utan i fråga om dambyggnader, flottningsärenden etc. blir följden den, att mången undersökning ej under den derpå följande tiden kan afslutas, utan någon annan tjänsteman är derefter måste öfvertaga samma undersökning, hvilket ju måste anses i högsta grad olämpligt.

Slutet på det hela blir ofta nog, att, då inspektören ej eger tillräcklig personal till sitt förfogande för bearbetning af det samlade materialet, detta hamnar i landtbruksstyrelsens arkiv utan nytta för landet efter att dock hafva kostat staten icke så obetydliga summor.

Om landet i likhet med Norge vore indeladt i distrikt, kunde lättare en systematisk vård för fisket inrättas utan att den tjänsteman, som vore sysselsatt dermed, behöfde ryckas hit och dit öfver hela landet till skada för all ordnad fiskevård.

En annan mycket stor olägenhet af det nuvarande systemet är, att sättet

för erhållande af fiskeritjenstemans biträde är så omständligt och tungrodt, att det fåtal af allmänheten, som har någon aning om att en sådan tjänsteman, på ansökning till landbruksstyrelsen, ställes till deras förfogande, sällan kan förmå sig att anhålla om hans hjälp, då de veta, att ansökningen derom bör vara inlemnad redan före december månads slut, för att hans biträde skall kunna med säkerhet påräknas till sommaren året derpå.

Den invändningen torde göras, att i flertalet län finnes någon af staten och hushållningssällskap gemensamt aflönad fiskeriinstruktör eller tillsyningsman, hvars biträde kan af allmänheten påkallas.

Detta är nog sant, men oftast ega dessa icke nödiga kunskaper för att kunna bibringa allmänheten kännedom om huru ett fiske bör skötas, hvilka fiskslag, som böra odlas, hvilka böra utrotas, hvilka växter böra inplanteras, etc.

För att skötseln af ett fiskevatten skall lemna ett godt resultat, synnerligast då det är fråga om större fiskevatten eller komplexer deraf, fordras, att tillsyningsmannen eger goda kunskaper i fråga om fiskevård och fiskodling, så att han under en följd af år kan planmessigt utföra ett påbegynt arbete. En tillfällig öfverblick öfver ett fiskevatten och några allmänna råd gagna lika så litet som de af länsstyrelserna utfärdade fiskestadgarne, hvilkas efterlefnad svårigen kan öfvervakas och hvilka knappast äro kända af allmänheten.

För erhållandet af en tidsenlig och nyttig fiskevård borde landet indelas i distrikt, der de nuvarande fiskeritjenstemännen erhöles hvar och en sitt verksamhetsfält och fiskeriuppsyningsmännen stode under deras kontroll.

Likaledes skulle vid tillsättandet af fiskeriinstruktörer och tillsyningsmän endast de komma i fråga, som egde tillräckliga insigter i fiskodling, fiskevård och fiske för att kunna biträda vid uppmätningar och undersökningar af fiskevatten och meddelandet af upplysningar och råd till allmänhet i fråga om fiske. Äfven borde staten bidra med anslag för yngre fiskeriidkare, hvilka önska genomgå kortare kurser i fiske, fiskevård och fiskodling vid af staten understödda skolor, afsedda för utbildande af yrkesskicklighet hos fiskare och fiskeriuppsyningsmän.

Genom ett sådant direkt samarbete mellan fiskeritjenstemännen, fiskeriuppsyningsmännen och den fiskeriidkande befolkningen skulle otvifvelaktigt fiskerinäringen kunna ryckas upp ur den tynande tillvaro, den i många hänseenden för.

I samband med dessa åtgärder för fiskerinäringens höjande torde böra tillses, om ej de fiskevatten, som finnas å kronoparkerna, syn-

nerligast i Norrland, och hvilka nu ej gifva ringaste inkomst, borde kunna utarrenderas och en direkt inkomst af dem sålunda tillföras statsverket.

Då 1883 års fiskerikomité redan föreslagit landets indelande i distrikt och vederbörande myndigheter derom afgifvit underdåniga utlåtanden, bör denna fråga anses hafva blifvit så allsidigt belyst, att Kongl. Maj:t torde vara i tillfälle att utan ytterligare utredning till Riksdagen inkomma med förslag i ofvan antydda riktning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, få vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t till nästa års Riksdag inkomma med förslag till vidtagande af åtgärder för åstadkommande af en bättre fiskerivård för Östersjö- och sötvattensfisket, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad som i sådant syfte i motionen föreslagits.

Stockholm den 29 januari 1902.

Knut Almqvist.

Ernst Lindblad.

Karl Björkman.

L. P. Mallmin.

G. Lindgren.

Alexander Hamilton.

L. L. Lorichs.

E. Åkerlund.

W. Lundin.

Emil Smith.

I motionens syfte instämmer

M. F. Nyström.